

Stanovisko Klubu 500: Reštart Slovalca je strategickou otázkou konkurencieschopnosti a surovinovej bezpečnosti Slovenska

Bratislava, 27. februára 2026

Reštart výroby primárneho hliníka v spoločnosti Slovalco predstavuje kľúčový moment pre slovenský a európsky priemysel. Klub 500 tento krok, ktorý vyplýva zo zverejnenej informácie o uzatvorení memoranda medzi vládou a akcionármi spoločnosti, jednoznačne podporuje. Obnovenie prevádzky má význam nielen pre región a pracovné miesta, ale aj pre hospodárstvo Slovenska a Európskej únie, ich konkurencieschopnosť a bezpečnosť dodávok kritických surovín.

Hliník totiž patrí medzi strategické a kritické suroviny Európskej únie. Je nevyhnutný pre automobilový, obranný, stavebný, elektrotechnický aj energetický priemysel. Zastavenie výroby v Slovalcu v januári 2023 znamenalo stratu jedinej primárnej produkcie hliníka na Slovensku a výrazné oslabenie našej priemyselnej sebestačnosti, na čo Klub 500 upozorňoval už v čase, keď bola prevádzka uzatvorená. Keď sa výroba v Slovalcu zastavila, dopyt po hliníku nezmizol. Naopak, slovenský, ekologickejšie vyrábaný kov bol nahradený dovozom z Ruska či Číny, kde vzniká s niekoľkonásobne vyššou emisnou stopou. Slovensko tak neprišlo len o významnú priemyselnú kapacitu, ale taktiež EÚ prišla o environmentálne zodpovednejšiu výrobu hliníka a väčšiu mieru surovinovej istoty. Každá takáto strata oslabuje nielen našu ekonomiku, ale aj postavenie Slovenska v rámci európskych dodávateľských reťazcov. Z oficiálnych údajov navyše vyplýva, že EÚ stratila v období rokov 2019 až 2023 približne polovicu svojej kapacity na spracovanie primárneho hliníka.

Kľúčovým problémom prevádzky energeticky náročných podnikov na Slovensku sú dlhodobo nastavené podmienky, ktoré ho znevýhodňujú oproti konkurencii. Najväčšiu záťaž predstavujú vysoké nepriame náklady na CO₂, ktoré sú premietnuté do cien elektriny. Európska legislatíva pritom umožňuje tieto náklady kompenzovať – nejde o výnimočnú pomoc pre jednu firmu, ale o legitímny a systémový nástroj určený pre všetky energeticky náročné podniky. Navyše, kompenzácie nie sú hradené z daní občanov, ale z výnosov z predaja emisných kvót.

Klub 500 oceňuje, že memorandum otvára tému zvýšenia zliav z prenosových poplatkov pre energeticky náročný priemysel tak, aby sa Slovensko priblížilo podmienkam v priemyselne silných krajinách, ako je napríklad Nemecko. Cieľom je odstrániť konkurenčné znevýhodnenie slovenských podnikov a priblížiť ich podmienky štandardu v priemyselne vyspelých krajinách. Konečné rozhodnutie je však v kompetencii regulátora.

Klub 500 zdôrazňuje, že reštart Slovalca musí byť súčasťou širšej a predvídateľnej politiky podpory energeticky náročného priemyslu. Ak má Slovensko zostať priemyselnou krajinou s vysokou pridanou hodnotou, musí vytvoriť podmienky porovnateľné s inými členskými štátmi EÚ.

„Je dôležité nastaviť podmienky tak, aby moderné a relatívne nízkoemisné prevádzky mohli dlhodobo fungovať na Slovensku. Presun výroby do krajín s vyššou uhlíkovou stopou by nepriniesol ani ekonomický, ani environmentálny prínos. Slovensko preto potrebuje rovnaké podmienky, aké majú naši konkurenti,“ uviedol výkonný riaditeľ Klubu 500 Tibor Gregor.

Klub 500 verí, že vláda Slovenskej republiky v najbližšom období prijme konkrétne a systémové rozhodnutia na podporu energeticky náročného priemyslu. Takéto kroky sú nevyhnutné nielen pre úspešný reštart Slovalca, ale aj pre dlhodobé posilnenie konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky.

Tibor Gregor, výkonný riaditeľ Klubu 500